

ραφροσύνης, μάλιστα, ἀλλ' ἡ παραφροσύνη δὲν διαρκεῖ... Τὸ λογικὸν ὑπερισχύει... Γενεδιέβη, εἰπέ μοι, ἐξ οἴκτου, μήπως δὲν εἶνε ἀληθές;

— Σὰς ὁμνῶ, ὅτι μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ταύτης, ἔρριψα θεϊκὸν ὄξυ — ἐκ τοῦ προχθεςινού φιαλιδίου, τὸ ὁποῖον ἤξεύρετε — ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς κυρίας δὲ Σιαντεραίν. Ἴσως μάλιστα καὶ ν' ἀπέθανεν ἕως τώρα, μόνον ὅτι ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ τὴν φονεύσω... Δὲν μετανοῶ διὰ τίποτε... Ἐρχομαι ὅπως μὲ δικάσωσιν.

— Γενεδιέβη, ψεύδεσθε... Γενεδιέβη εἶνε φρικῶδες θ, τί λέγετε.

— Σπεύσατε, παρακαλῶ, νὰ διατάξητε νὰ μὲ φυλακίσωσι... Πίπτω ἐκ τοῦ καμάτου, ἀποθνήσκω ἐκ νυσταγμοῦ... Ἐχω τόσας ἡμέρας ὁποῦ κλαίω καὶ μισῶ, τόσας νύκτας καθ' ἃς δὲν κοιμοῦμαι... Ἡδὴ, δὲν ἔχω πλέον ὀρεξιν νὰ κλαύσω, δὲν μισῶ πλέον κανένα, οὐδ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν... Καὶ ἐπεθύμουν νὰ κοιμηθῶ, ν' ἀναπαυθῶ... νὰ κοιμηθῶ, κύριε Τουρζῆ... Ἐπεθύμουν πολὺ....

Καὶ κατέπεσε βαρέως ἐπὶ τῆς ἑδρας τὴν ὁποίαν εἶχε προσεγγίσει· καὶ ἐπειδὴ ἐκλονεῖτο καὶ ἐμελλε νὰ πέσῃ, ὁ Τουρζῆς ὤρμησεν ὅπως τὴν ὑποστηρίξῃ. Ἐύρεθ' οὕτως, εἰς τὰ γόνατα. Ἡ Γενεδιέβη ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεανίου, καὶ ἐψιθύρισε λίαν χαμηλοφώνως:

— ὦ, κύριε Τουρζῆ.

Καὶ ἐκεῖνος, ὅλος τεταραγμένος ἐκ τῆς φρίκης τοῦ ἐγκλήματος καὶ ἐκ τοῦ βαθέος ἔρωτος, τὸν ὁποῖον ἠσθάνετο πρὸς τὸ ἀτυχὲς τοῦτο πλᾶσμα:

— Δυστυχῆς, τί ἔπραξες; τῇ εἶπε.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐπληρώθησαν δακρύων. Ἡ Γενεδιέβη τὰ πάρεθέρησεν. Ἐξήγαγε τὸ μανδήλιόν τῆς καὶ ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά του, ἅτινα ἔρρεον μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς του ὅπως μὴ φανῇ κλαίων.

— Σὰς προξενῶ θλίψιν, τῷ εἶπεν.

(ἀκολουθεῖ)

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ἐπάρχουσι τρία πράγματα, χαρακτηριστικὰ τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς, ἅτινα εἴλκυσαν πάντοτε ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν μου καὶ τὸ διαφέρων.

Ἐπεθύμουν δὲ νὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτῶν μετὰ τῶν ἀναγνώστριων τῆς «Φιλολογικῆς Ἀκροπόλεως», διότι, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, καὶ αὐταὶ ἐνδιαφέρονται διὰ δύο τοῦλάχιστον τῶν πραγμάτων τούτων.

Ἰδοῦ, ἐν ὀλίγοις, περὶ τίνος πρόκειται.

Ἐν τῇ ἀτελευτήτῳ ποικιλίᾳ τῶν παντοειδῶν μυθιστορημάτων, ἅτινα πανταχόθεν βρυάζουσι, ἔλαβεν ἤδη σπουδαίαν θέσιν τὸ μυθιστόρημα δι' ἐπιφυλλίδος, καὶ, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, ὁ ἀναγνώστης καὶ ἡ ἀναγνώστρια ἐπιφυλλίδων.

Ὁ ἀναγνώστης καὶ ἡ ἀναγνώστρια ἐπιφυλλίδων, εἰσὶ δύο τύποι ἄξιοι εὐρείας καὶ προσεκτικῆς μελέ-

της, δυναμένης ν' ἀποβῇ περιέργος καὶ λίαν διαφέρουσα.

Αἱ γυναῖκες ἰδίως, ἀφιεροῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ εἶδους τούτου τῆς φιλῆς φιλολογίας, τῆς διηρημένης εἰς καθημερινὰ καταπότια.

Διὰ τῆς πρὸς τὰς ἐπιφυλλίδας ἀγάπης αὐτῶν, αἱ γυναῖκες συνετέλεσαν εἰς τὴν τύχην πλείστων ἐφημερίδων.

Ἐπιτραπήτω μοι μίᾳ παρατήρησις.

Τὸ δι' ἐπιφυλλίδος μυθιστόρημα ἀπαιτεῖ, φυσικῶς, ἰδιαίτερά τινὰ πλεονεκτήματα. Ἡ πλοκὴ τοῦ δὲν ἀπαιτεῖ τὰς λεπτότητας, τὰς χάριτας, τὰς κομποφύτητας τῶν ψυχολογικῶν μυθιστορημάτων, τὰ ὁποῖα εἶνε καθαρὰ ἔργα τέχνης.

Πρέπει νὰ κεντήσῃ τακτικῶς τὸ διαφέρων, καὶ, μάλιστα, ν' αὐξήσῃ αὐτὸ πάντοτε περισσότερον — πᾶσα δὲ ἐπιφυλλὶς ὀφείλει νὰ τελειώσῃ εἰς τρόπον, ὥστε ν' ἀφήσῃ ἐκκρεμὴ καὶ ζώσαν τὴν περιέργειαν τοῦ ἀναγνώστου.

Αἱ ἀνάγκαι αὗται, αἵτινες εἶνε ἀπαραίτητοι καὶ ἐπιβλητικαί, ἐνεργοῦσιν εἰς τρόπον, ὥστε τὸ δι' ἐπιφυλλίδος μυθιστόρημα ἀποβαίνει πάντοτε ἔργον ἀτελές καὶ βεβιασμένον, ὀνθήμεμά τι χυδαῖον, πλήρες ἀσυναρτησιῶν καὶ ἐλλείψεων.

Τοῦτο ὅμως δὲν πειράζει! Ἀρκεῖ τὸ διαφέρων νὰ τηρηθῇ πάντοτε ζωηρὸν καὶ διαρκές, ἢ δρᾷσις νὰ ἦ πάντοτε ἐνδιαφέρουσα, τὰ μεγάλα γεγονότα νὰ διαδέχωνται ἄλληλα ἀνευ διακοπῆς καὶ νὰ προετοιμασθῶσιν ἐπιτηδεῖως. Ἰδοῦ τὸ μυστικόν.

Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ ἀπληστία, μεθ' ἧς αἱ γυναῖκες ρίπτονται ἐπὶ τῶν δι' ἐπιφυλλίδος μυθιστορημάτων. Εἶνε εἰδός τι ἀνεξηγήτου, κολλητικῆς σχεδὸν νόσου.

Γνωρίζω κυρίας ἀναγιγνωσκούσας ταῦτοχρόνως ἐξ καὶ ἐπτά ἐπιφυλλίδας.... Καὶ δὲν συγχέονται.... Ἐν τῷ νῷ των δέον νὰ συμβῶσι δυσχερέσταται μνημοτεχνικαὶ πράξεις, ἵνα ἐνθυμηθῶσι πᾶσας τὰς διαφόρους πλοκάς, τὰ πολυάριθμα πρόσωπα, καὶ τὰ προηγούμενα ἐκάστου μυθιστορήματος....

Καὶ ὅμως, τὰ ἐνθυμῶνται θαυμασίως... Θὰ ἐλεγέ τις ὅτι προσδένουσι διὰ νήματος τὸ τέλος ἐκάστης ἐπιφυλλίδος εἰς τὸ ἀνάλογον κυττάριον τῆς μνήμης των. Τὴν ἐπισῶσαν λύουσι τὸ νῆμα... τὸ κυττάριον ἀνοίγεται ἐκ νέου καὶ ἡ ἐπιφυλλὶς ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον τῆς λαμπράς...

Ἐνίοτε ὅμως συμβαίνει εἰς ἀναγνώστριάν τινα νὰ συγχύσῃ μίαν ἐπιφυλλίδα μετὰ τῆς ἄλλης, ἐν μυθιστόρημα μετὰ τοῦ ἄλλου, καὶ ν' ἀποδόσῃ εἰς ἓν πρόσωπον πράξεις καὶ συμβάντα ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς ἄλλο.

Αἱ συγχύσεις αὗται εἰσὶν εὐκολώταται, παρέχουσι δὲ ἀφορμὴν εἰς τληνὰς καὶ συζητήσεις κωμικωτάτας ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς, ἐνθα ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιφυλλίδος γίνεται ἐκ κοινοῦ, ὥς τὸ γεῦμα καὶ τὸ δεῖπνον.

Ἐχω φίλον, ἄριστον καὶ εἰλικρινῆ φίλον, δημοσιογράφον πνευματωδέστατον καὶ μεμορφωμένον, ὅστις ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φέρῃ καθ' ἐκάστην, εἰς τὰς κυρίας τῆς οἰκογενείας του, πέντε ἢ ἐξ ἐπι-

φυλλίδας, ὥς ψαλλιδίζει ἐκ διαφόρων ἐφημερίδων... Ὁ φίλος μου οὗτος εἶνε δυστυχέστατος... Αἱ ἐπιφυλλίδες ἐκείναι εἰσὶν ὁ ἐφιάλτης του, ἡ σκιά τοῦ Βάγκου!... Εἰς τὸ γραφεῖόν του καλοῦσιν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τῶν ἐπιφυλλίδων... Πολλάκις τὸν ἤκουσα ὑποτονθορίζοντα δι' ἀγρίου τόνου:

— Ἀ! ὅταν θὰ τελειώσουν τὸ μυθιστόρημα τοῦτο δὲν θὰ ἐπιστρέψω ν' ἀρχίσωσιν ἄλλο... Ἐβαρύνθη ψαλλιδίζων ἐπιφυλλίδας!

Καὶ ὅμως ἀρχίζει πάντοτε ἐκ νέου!

Κωμικόν τι ἐπεισόδιον συνέβη εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον... Ἐγραφον ἄλλοτε, δὲν ἐνθυμοῦμαι κατὰ ποῖον ἔτος, μυθιστόρημά τι, ὅπερ ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς ἐπιφυλλίδας ἐφημερίδος τινος τῆς...

— ὦ, ποῖον μυθιστόρημα.

Ἀριστοῦργημα.

Ἐγραφον αὐτὸ ἡμέρα τῇ ἡμέρα, βαδιζων πρὸς τὴν λύσιν τῇ συνδρομῇ τῆς τύχης.

Τὸ ἔτος ἐκεῖνο προσελήθην, τὸ φθινόπωρον, νὰ διέλθω δύο ἢ τρεῖς ἐβδομάδας εἰς τὴν ἐξοχὴν, παρὰ φιλικῇ τινι οἰκογενεῖᾳ, ἐνθα τὸ μυθιστόρημά μου ἀνεγινώσκετο τακτικῶς καὶ μετὰ πολλῆς περιεργείας.

Ὅσάκις ἐκαθήμην πρὸ τοῦ γραφείου μου ἵνα ἐτοιμάσω τὴν ἀναγκαίαν ἡμερησίαν δόσιν τῆς ἐπιφυλλίδος, ἣν ἔπρεπε νὰ στείλω εἰς τὴν ἐφημερίδα, πάντες μὲ περιεκύκλουν ὥσεί ἤμην περιεργόν τι ζῶν.

Αἱ ἐρωτήσεις περὶ τοῦ δεῖνα ἢ τοῦ δεῖνα προσώπου τοῦ μυθιστορήματός μου, διεδέχοντο ἀλλήλας βροχηδόν.

— Πῶς θὰ τελειώσῃ ἡ κόμης;

— Τὶ θὰ κάμει ἡ μαρκησία;

— Καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀχρεῖος ἱατρός;

— Θὰ ὑπανδρευθοῦν ἐπὶ τέλους;

Ἐμειδίων ἡσύχως, καὶ ἀπεκρινόμεν:

— Θελετε νὰ μάθητε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οὐτ' ἐγὼ γνωρίζω;

— Πῶς;

— Βεβαίως, ἀγνοῶ εἰσέτι ποῦ θὰ κατὰλήξωσιν οἱ ἥρωές μου... Τὸ μέλλον εἶνε εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἐλπίζω ὅτι... δὲν θὰ συμβῶσι δυστυχήματα...

— Ἀλλ' ὁ κόμης;

— Ὁ ἱατρός;

— Ὁ κόμης!... ὁ ἱατρός!... Θὰ ἰδῇτε... καὶ θὰ ἐκπλαγῇτε!...

Ἰδοὺ ὅμως τὶ συνέβη.

Εἴτε συνεπέᾳ τοῦ ἐξοχικοῦ βίου, εἴτε ἐκ τῆς παρυσίας δεσποινίδος τινὸς ἥτις, ἐνθ' ἔγραφον, μ' ἐθεώρει διὰ ζεύγους θαυμασίων ὀφθαλμῶν—εἶτε ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας—καθ' ὃδὸν ἀπέθανεν εἰς τῶν ἡρώων μου, εἰς τῶν κυριωτέρων τοῦ μυθιστορήματός μου, συμπαθητικώτατον πρόσωπον, τοῦ ὁποίου εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκην διὰ τὴν λύσιν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία ἄλλη μοὶ ὑπελείπετο διεξόδος, ἀπεφάσισα νὰ τὸν... ἀναστήσω.

Ἡ ἐκπληξὶς ὑπῆρξε γενικὴ... κατέστη σχεδὸν σκάνδαλον.

Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ οἰκογενειάρχης δὲν μοὶ ἀπέκρυψε τὴν ἐκπληξίν του, τὴν ὀργήν του διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνην, ἥτις τῷ ἐφάνη ἀυθαδεστάτη.

— Γνωρίζετε, κύριέ μου, — τῷ ἀπεκρίθη — ὅτι εἰς τὰς ἐπιφυλλίδας αὐτὰ συμβαίνειν ἐνίστε... Ἀλλῶς τε, ἡπατήθη...

— Πῶς;...

— Ἐνόμιζον ὅτι ὁ ἥρωές μου ἀπεβίωσεν, καὶ ὅμως ἐζη...

— Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀστείον... εἶνε κακόνθηες...

— Καθόλου... Ἀποδίδω τὴν ἐσφαλμένην εἰδήσιν εἰς ῥεπόρτερ πολὺ βιασικὸν καὶ κακῶς πληροφορημένον.

Μήπως νομίζετε ὅτι, μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο, εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην ἀπώλεσαν τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὰς ἐπιφυλλίδας;

Παντάπασι!

Σήμερον ἀναγινώσκουσι ταῦτοχρόνως ἐννέα ἐπιφυλλίδας,

ἂν τις θελήσῃ ν' ἀναλύσῃ τὴν κλίσιν ταύτην τῶν κυριῶν διὰ τὰς ἐπιφυλλίδας τῶν ἐφημερίδων, θὰ εὕρισκετο εἰς μεγίστην ἀμυχανίαν: εἶνε ἐκ τῶν γεγονότων ἐκείνων, ἅτινα δὲν ἐξηγοῦνται, ἀλλὰ παρρηγοῦνται μόνον.

Ἐκ τούτου ἴσως ἐξαρτᾶται, ὅτι ἡ συνεχὴς ἐκείνη διακοπὴ τῆς περιεργείας, τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν συγκινήσεων, ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὴν νευρικὴν καὶ εὐμετάβλητον ἰδιοσυγκρασίᾳ τῆς γυναικὸς, μετὰ τῆς ὁποίας συμφωνεῖ καθ' ὅλα.

Τίς ἡξεύρει;... Καὶ τοῦτο πιθανόν...

Βεβαίως, ἐν τῇ μανίᾳ ταύτῃ δέον νὰ ὑπάρχῃ ψυχο-φυσιολογικὸς τις λόγος, ὅστις ἐπὶ τοῦ παρόντος διαφεύγει, ἀλλ' ὃν θὰ ἐρευνήσω βραδύτερον μετ' ἐπιμονῆς, ἐρωτῶν περὶ τούτου πάσας τὰς ἀναγνώστριάς ἐπιφυλλίδων, ὥς γνωρίζω.

Ἡρώτησά ποτε κύριόν τινα ὁποῖα ἦσαν τὰ πράγματα, ἅτινα ἀνεγίνωσκε μετὰ πλείονος εὐχαριστήσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας.

— Τὰ τηλεγραφήματα, — μοὶ ἀπήντησε.

Ἦτο τραπεζίτης.

Ἡρώτησα ἕτερον.

— Τὸ κύριον ἄρθρον.

Ἦτο ἐπίδοξος βουλευτής.

Τρίτος τις, ἐρωτηθεὶς, μοὶ ἀπεκρίθη:

— Τὰ χρονικά.

Ἦτο ἐμποροῦπάλληλος.

Εἰς τέταρτος:

— Τὰ διάφορα.

Ἦτο γεροντοπαλλήλαρον.

Πέμπτος τις:

— Τὰ θεατρικά.

Ἦτο μίᾳ ἐμπετῇ: ἐπίδοξος νύμφη, πολύφερνος, διὰ πολλῶν προτερημάτων κεκοσμημένη κτλ.

Ἐπὶ τέλους, κάποιος μὲ ἡρώτησεν:

— Ὑμεῖς δὲ, κύριε;

— Ἐγώ ;... Τοὺς γάμους, τοὺς θανάτους, καὶ τὰς ἐρωτικὰς ἐπιστολάς.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο — τὸ ληξιαρχικόν — δύναται νὰ παράσχη ἀφορμὴν εἰς πλείστας διασκεδαστικωτάτας σκέψεις : περιέχει δὲ τρεῖς μεγάλας κατηγορίας : τοὺς γέννητας, τοὺς ἀποθνήσκοντας καὶ τοὺς νυμφευθέντας...

Ὅταν, λόγου χάριν, ἀναγινώσκειτε ὅτι τὴν ἡμέραν τὰδε ἐνεγράφησαν εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἐξήκοντα γεννήσεις, δύνασθε νὰ παραδοθῆτε εἰς ἀτελεύτητον σειρὰν συλλογισμῶν...

Μέχρις ἀπιστεύτου.

Δύνασθε, πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας :

Ὁ ἐξήκοντα οὔτοι νεογενεῖς θὰ ζῶσι ἢ θ' ἀποθάνωσι ; — Ὁ δὲ οἷσιν εὐτυχεῖς ἢ δυστυχεῖς ;...

Εἶτα δὲ ἐξήκοντα τέκνα ὑποθέτουσι, φυσικῶς λόγῳ, ἐκ τὸν εἶκοσι... τοῦλάχιστον γονεῖς, δηλαδή ἐξήκοντα γάμους...

Ἐκαστον βρέφος ἔχει, ἢ εἶχε, τοῦλάχιστον τέσσαρας πάππους, δηλαδή ἄλλα διακόσια τέσσαράκοντα πρόσωπα συντελέσαντα εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἐξήκοντα ἐκείνων — καθὼς πρὸς παραγωγὴν τῶν διακοσίων τέσσαράκοντα ἐκείνων, συνειργάσθησαν ἄλλα χίλια τετρακόσια τέσσαράκοντα... Καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς, μέχρις ἀορίστου...

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἀπέραντοι ὀρίζοντες διανοίγονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας...

Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς θανάτους καὶ τοὺς γάμους...

Οὔτοι δὲ, πρὸ πάντων, ἀποτελοῦσιν ἀνεξάντλητον πηγὴν παρακτηρήσεων καὶ σκέψεων.

Ἐκαστος γάμος προϋποτίθησι μίαν ἱστορίαν ἔρωτος.. ἐκάστη ἱστορία ἔρωτος ἐν μυθιστόρημα... ἐκαστον μυθιστόρημα τίς ἡξέυρει πόσα περιέργα ἐπεισόδια.

Ὡς πρὸς τοὺς θανάτους δὲ, ἔχουσιν, ἂν οὐχὶ ἄλλο, τὸ πλεονέκτημα νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν μνήμην μας τὸ εὐαγγελικώτατον ρητόν :

— Ὅποιος πέθανε, πέθανε... καὶ ὁποῖος ζῇ, ζῇ...

Τῶν πάντων ὑπολογισθέντων, ἡ μετριοφρονεστάτη ἐκείνη μερίς τῆς ἐφημερίδος, ἡ κατ' ἐπιφάνειαν ἀσήμαντος, ἡ ἀναγράφουσα τὰς ληξιαρχικὰς πράξεις, ἀποτελεῖ ἐξ ἐναντίας ὕψιστον διδάγμα ἀνθρωπίνης φιλοσοφίας, κοινωνιολογικῆς μελέτης, πρακτικωτάτης ἰσότητος.

Ἐγνώρισα νεανίαν τινά, ὅστις ἀνεγίνωσκε πάντοτε προσεκτικώτατα τὰς γεννήσεις καὶ τὰς ἀποθιώσεις τῶν ἐφημερίδων τῆς πατρίδος του. Τὸν συνήντων συχνάκις εἰς τὸ καφεῖον, καὶ, συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ, μοὶ ἀνεκοίνωσε τὴν μανίαν του ταύτην.

Ἡμέραν τινά εὐρέθημεν εἰς τὴν συνήθη θέσιν.

Μόλις ἔπτε τὸν καφέν του, ἔλαβε τὴν προσφιλεῖ του ἐφημερίδα καὶ ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν.

Αἶρνης, ρίπτων τὴν ἐφημερίδα ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀναφωνεῖ :

— Ἀ... ἐπὶ τέλους,

Ἐκπλαγείς ἐκ τῆς ἐπιφωνήσεως ταύτης, τὸν ἔρωτῶ μετὰ ἐνδιαφέροντος :

— Τί συνέβη ;...

Καὶ ὁ νεανίας, ὥσει θέλων νὰ μὲ παρηγορήσῃ :

— Ὡ, δὲν εἶνε τίποτε — μοὶ εἶπεν — ἀπέθανεν ὁ θεὸς μου.

Καὶ ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ καφεῖου.

Ἴδου λοιπὸν, ὁποῖαν ὠφέλειαν παρέχει ἡ ἀνάγνωσις τοῦ κεφαλαίου τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Ὡμίλησα καὶ περὶ ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν.

Πιθανῶς, ἐνταῦθα, θὰ ἐρωτήσῃ τις τῶν ἀναγνωστῶν μου :

— Πῶς ; Δημοσιεύονται καὶ ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας ;

— Μάλιστα... καὶ ἔτι χεῖρονα, ἐὰν τύχῃ...

Εἰς πολιτικὴν τινὰ μεγαλόσχημον ἐφημερίδα ἀνέγνωσα τὴν γνώμην ταύτην :

— Ὁ εὐφυὴς ἄνθρωπος ἀναγινώσκει πάντοτε » τὴν τετάρτην σελίδα τῆς ἐφημερίδος του »

Καὶ τῷ ὄντι, ὅταν ἀναγινώσκῃ τις τὴν τετάρτην σελίδα τῶν ἐφημερίδων, μανθάνει πλείστα ὠραία πράγματα.

Λάβετε, ἐπὶ παραδείγματι, τὸν Αἰῶνα τοῦ Μιλάνου τῆς 6 τρέχοντος, καὶ κάτωθι τῆς τετάρτης σελίδος, θὰ εὑρῆτε τὰς τέσσαρας ταύτας ἐπιστολάς, ὡς ἀντιγράφω :

— 1. « Ave. — Ἀνεχώρησα τεθλιμμένος. Ἐπιστολή σου ὑπῆρξε σκληρὰ, σιωπὴ σου ἀκαταλόγιστος. Εἶμαι ἐν Λιβόρνῳ. Ἀναχωρήσω παρασκευὴν » θέσιν μου. Γράψον μοι. »

— 2. « M u o s ὦ τ ι ς. — Ἐλαβον. Γράψον μοι μέσον ἀλληλογραφίας. Ἀναμένω... (Τὰ ὑπόλοιπα παραλείπονται, ὅτε πολὺ οἱ κίκα κα) ».

— 3. « Γ ε ρ ἄ ν ι ο ν. — Ἐλαβον : εὐχαριστῶ προθυμίαν. — Ἐλησμόνησαν Ἄ. — αὐτοὶ ὑπάγουσιν, ἡμεῖς ὄχι. — Δεῖξέ μοι μέσον ὅπως γράψω. Γράψω » πέμπτην. Ἐνθυμοῦ παρελθόν. »

— 4. « Κ ι σ σ ὸ ς 2. — Εὐχαριστῶ ἀνάμνησιν. » Εὐχμαι εὐτυχίαν καὶ ἐπιτυχίαν πόθων σας. »

Ἴδου τέσσαρα μυθιστορήματα, ἴσως καὶ τέσσαρα δράματα, διότι πρόκειται προφανῶς περὶ ὀκτὼ προσώπων, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἀλληλογραφῶσι φανερώς, ἐπὶ ποινῇ νὰ ὑποστῶσιν ἐνοχλήσεις καὶ δυσρεσκείας.

Σημειώσατε δὲ καλῶς, ὅτι ἐξέλεξα τυχαίως μετὰ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἡττον ἐνοχοποιητικῶν... Καὶ ὅμως, ἐκ τῆς δευτέρας ἡναγκάσθη νὰ περικόψω φράσεις τινάς, ὅτε οὐσας πολλοὶ κείας.

Ἐννοεῖτε ; πολλοὶ κείας.

Ἐκ τῶν ἐκμυστερεύσεων ἐκείνων δηλαδή, ὡς ἡ καρδιά δικαιοῦται νὰ ποθήσῃ, ἡ γλῶσσα ὅμως δὲν πρέπει νὰ λέγῃ.

Ταῦτα ὅμως δὲν εἶνε τίποτε. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου τῶν εἰδοποιήσεων δύναται τις νὰ πλεῖξῃ ὠραιωτάτας ραδιογραφίας.

Δημοσιεύσατε, διὰ τῆς τετάρτης σελίδας τοῦ « Αἰῶνος » εἰδοποίησιν ἔχουσαν ὡς ἐξῆς περίπου :

— «Ζητείται νεάνις ωραία καὶ ἀνεπτυγμένη, ἵνα
» συντροφεύσῃ κύριον τινὰ μόνον. Ν' ἀποσταλῶσι
» φωτογραφίαι, κτλ. »

Δὲν θὰ παρέλθωσι τρεῖς ἡμέραι καὶ θὰ λάβετε φω-
τογραφίας κατὰ δωδεκάδας, καὶ δὲν θὰ ἔχετε εἰμὴ
τὴν δυσκολίαν τῆς ἐκλογῆς.

Ὡς βλέπετε, ἡ τετάρτη σελὶς δύναται νὰ χρη-
σιμεύσῃ εἰς πολλά... δύναται καὶ ν' ἀνικαταστήσῃ
τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐχρησίμευσε τόσον εἰς τὸν
Παῦλον καὶ εἰς τὴν Φραγκίσκαν...

Τὸ πᾶν ἐξαρθᾶται ἐκ τῆς καλῆς χρήσεως αὐτῆς...

Ὁ Najac καὶ ὁ Hennequin συνέθεσαν, ἐπὶ τοῦ θέμα-
τος τούτου, ωραιότατον κῶμον. «Ταχυδρομεῖον
εἰς τὴν τετάρτην σελίδα...»

Δὲν ἐξήντησα ἀκόμη τὸ θέμα μου, ἀλλ' ἀναγ-
κάζομαι ν' ἀναβάλω τὴν συνέχειαν αὐτοῦ εἰς τὸν
προσεχῆ ἀριθμὸν.

5

Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

Δράμα εἰς μίαν πρᾶξιν

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρρίστου Δωδὲ)

Πρόσωπα

ΙΑΚΩΒΟΣ. — 50 ἐτῶν.

ΜΑΡΘΑ, σύζυγός του. — 28 ἐτῶν.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. — 26 ἐτῶν.

ΙΩΣΗΦ, ὑπηρέτης.

(Οἰκία ἐν χωρίῳ, οὐχὶ μακρὰν πεδίου μάχης.
Αἰθουσα διεσκευασμένη μετὰ τινος κομψότητος. Εἰς
ἀπόστασιν μιλίων τινῶν ἀντηχοῦσι τὰ τηλεβόλα.
Πλησιάζει ἡ νύξ).

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἡ Μάρθα, ὀρθία παρὰ τῷ παραθύρῳ. Ὁ Ἰά-
κωβος εἰσέρχεται ἐκ τῆς θύρας τοῦ βάθους).

ΜΑΡΘΑ. Λοιπὸν; Τί νέα, Ἰάκωβε;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τίποτε! Ἀλλὰ μάχονται δύο λεύ-
γας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ περικυκλούμεθα παντα-
χόθεν.

ΜΑΡΘΑ. Περικυκλούμεθα;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ὁ ἐχθρὸς ἐνεκατεστάθη εἰς τὸ χω-
ρίον· πρὸ ὀλίγου δὲ ἐτουρέκισε δύο ἀπεσταλμένους
μας ὡς κατασκόπους.

ΜΑΡΘΑ. Σὲ ἱκετεύω, Ἰάκωβε, μὴ ἐξέλθῃς....
Μία δυστυχία συμβαίνει τόσον εὐκολα!

ΙΑΚΩΒΟΣ (τείνων τὸ οὖς). Καὶ τὸ τηλεβόλον
δὲν σιωπᾷ!...

ΜΑΡΘΑ. Πόσον αἶμα, θεέ μου! Δυστυχεῖς στρα-
τιῶται!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Εἶνε ὀλιγώτερον ἀξιολύπητοι ἀπὸ
ἡμᾶς. Πολεμοῦν διὰ τὴν πατρίδα, κάμνουν τὸ κα-

θῆκόν των, τὸ καθῆκον πάντων. Ἐνίοτε. Μάρθα, ὁρ-
γίζομαι καὶ κατὰ σοῦ....

ΜΑΡΘΑ. Κατ' ἐμοῦ;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ναι, διότι, ἐὰν δὲν ἦσο σύ, θὰ ἤμην
καὶ ἐγὼ ἐκεῖ κάτω, μετὰ τὸ τουφέκι εἰς χεῖρας, κατὰ
τῶν ἐχθρῶν.

ΜΑΡΘΑ. Ἐγὼ δὲ τί θὰ ἐγινόμην;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Θὰ μ' ἐπερίμενες ἐδῶ.

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ἂν δὲν ἐπέστρεφες! Ἡ ἐὰν σ' ἐ-
πανέφερον πληγωμένον ἢ νεκρόν;... Ἀλλως τε, δὲν
εἶσαι στρατιώτης.

ΙΑΚΩΒΟΣ. ὦ! Μάρθα! Στρατιώτης ἢ οὐ, αὕτη
εἶνε ἡ ὥρα καθ' ἣν πάντες ὀφείλουν νὰ εἶνε διὰ τὴν
πατρίδα των.

ΜΑΡΘΑ. Ναι, οἱ νέοι, οἱ ἰσχυροὶ... ἀλλὰ, εἰς
τὴν ἡλικίαν σου!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Πῶς! Εἰς τὴν ἡλικίαν μου; Μήπως
εἰς τὰ πενήντα ἔτη εἶνέ τις γέρον; (Φέρων ζωηρῶς
τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς καρδίας), Ἀχ!

ΜΑΡΘΑ. Βλέπεις;... Ὑποφέρεις ἐκ τῆς συγ-
κινήσεως, καὶ θέλεις νὰ πολεμήσῃς!...

ΙΑΚΩΒΟΣ (ἀπωθὼν αὐτὴν γλυκέως). Δὲν εἶνε
τίποτε.

ΜΑΡΘΑ. Ἐχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως, ἡσυχίας,
ἀναπαυτικῆς ζωῆς... Διὰ τοῦτο ἤθελον ν' ἀναχω-
ρήσωμεν ὅτε ἦτο ἀκόμη καιρὸς...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ν' ἀναχωρήσωμεν!... Καὶ ἡδυνά-
μην;... Δὲν σοὶ ἀρκεῖ λοιπὸν ὅτι μ' ἔκαμες νὰ πα-
ραιτηθῶ τῶν σχεδίων μου;

ΜΑΡΘΑ. Ἱπποτικὴ παραρροσύνη, ἀλλὰ παρα-
ρροσύνη Ἐπρόκειτο νὰ διοργανώσῃς σῶμα ἐθελοντῶν,
νὰ ριφθῇ εἰς τὰ δάση καὶ νὰ πολεμήσῃς... Δὲν τὸ
ἐπέτρεψα, καὶ ἔκαμα καλὰ.... Δὲν θὰ ἀντιῆχες οὔτε
ὀκτὼ ἡμέρας εἰς τοιαύτην ζωὴν... Αἱ μακραὶ πο-
ρεῖται, τὸ ψῦχος, ἡ πείνα θὰ σ' ἐφόνευον... Ἐὰν δὲ
τὰ βάραινα θὰ ἐφείδοντο τῆς ζωῆς σου, δὲν θὰ ἐ-
φείδετο ἐπίσης καὶ ὁ ἐχθρὸς... Ἰάκωβε, μὴ ἔσο ὠρ-
γισμένος κατ' ἐμοῦ δι' ὅσα μοι ἐνέπνευσεν ἡ πρὸς σὲ
ἀγάπη μου... Δὲν παρημέλησα ὅμως τὸ καθῆκόν μου,
οὔτε σὺ τὸ ἰδικόν σου... Ἡ ὑπόληψίς σου μοὶ εἶνε
προσφιλὴς ὅσῳ καὶ ἡ ζωὴ σου, καὶ δὲν ἤθελον βε-
βαίως ὅπως ἡμέραν τινα ἐκεῖνοι, οἵτινες σὲ ἀγα-
ποῦν καὶ σ' ἐκτιμοῦν, σὲ κατηγορήσωσι διότι ἐπρα-
ξες κακὰ καὶ σὲ δεῖξωσι διὰ τοῦ δακτύλου. Ἡ ἡλι-
κία σου καὶ ἡ φιλάσθενος ὑγεία σου σ' ἐκράτησαν
ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν ἐδείχθης ἐγωῖστος, δὲν παρέστης
ἀδιάφορος εἰς τὰς θλίψεις τῆς πατρίδος σου· ἡ δὲ
οἰκία σου αὕτη πλήρης πληγωμένων, καὶ αἱ φρον-
τίδες τὰς ὁποίας ἐπιδαψιλεύεις αὐτοῖς, θὰ ἐμιλή-
σωσι δυνατὰ περὶ τοῦ πατριωτισμοῦ σου, ἐάν τις
ἐτόλμα ν' ἀμφισβητήσῃ περὶ αὐτοῦ. Μὴ δὲν ἔχω
δίκαιον;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἀφ' οὗ τὸ λέγεις σὺ, οὐδεμίαν πλὴν
αἰσθάνομαι τύψιν συνειδότος.... (παύσις). Δὲν θὰ
σιωπήσῃ λοιπὸν, τὸ κατηραμένον τοῦτο τηλεβόλον;
ὦ! πῶς ἤθελον νὰ μάθω τί συμβαίνει! Ἀρκεῖ ἡ
μάχη νὰ μὴ γίνῃ εἰς τὸ μέρος τοῦτο...

ΜΑΡΘΑ. Τί ἔχεις νὰ φοβῆσαι; Ἡ οἰκία μας,